

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

7. Naturalis significatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

omnia objecta Jacobo, Josepho, Abrahamo, Pharaoni, Salomoni, Nabuchodonosori &c. erant mysteriis plena. Job. c. 7. ait. *Terrebus me per Somnia, & per visiones horrore concuties. Quamobrem elegit suspendium anima mea, & mortem ossa mea.*

VI. (f) Univerſim ac maximam partem inania, falſa, vana ſunt ſomnia, & nullam merentur obſervationem. Quod Eccleſiaſtes dilucidè pronuntians: *Multas curas, inquit, ſequuntur Somnia, & in multis ſermonibus invenietur ſtultitia. Vbi multa ſunt ſomnia, plurime ſunt vanitates, & ſermones innumeri: tu verò Deum time. c. 5.* Et Siracides cap. 34. *Multos errare fecerunt ſomnia, & exciderunt ſperantes in illis. Quasi qui apprehendit umbram, & perſequitur ventum: ſic qui attendit ad viſa mendacia.* Unde Diogenes apud Laërtium lib. 6. *Quæ vigilantes agitis, ea non curatis: quæ verò dormientes ſomniatis, ſollicitè perquiritis. Ad felicitatem enim hominis non tam refert, quid patiatur in ſomniis, quàm quid agat vigilans.* Et Cato

Somnia ne cures: nam mens humana quod optat,
Et vigilans ſperat, per ſomnum cernit idipſum.

Accedit Tibullus lib. 3. Eleg.

Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
Et pavidas mentes falſa timere jubent.

Ad rem Comicus. Cùm Dii nobis ſomnum dederint, curarum & laborum delinimentum, ſuperſtitioſus illum ſibi reddit carnificinam & tormentum. Hinc Plato: ſpes mortalium ajebat, ſomnia ſunt vigilantium: plerumque inania & falſa. Neque enim, quod Maro canit, amantes tantùm ſibi ſomnia fingunt, ſed etiam timentes, ſperantes, morientes, gaudentes. Apparet hoc ipſum ex vanitate conjectorum. Curſor, inquit Tullius, de *divin.* ad Olympia proficiſci cogitans, viſus eſt in ſomnis curru quadrigarum ferri; manè adit coniectorem. At ille, *Vinces* ait, id enim celeritas ſignificat, & vis equorum. Accedit alterum, audit: Tu vincèris; an non intelligis quatuor ante te cucurriſſe? ſcilicet equos. Huc conveniunt verſiculi:

Divitibus veras curas, tormenta, dolores,
Somnia, pauperibus gaudia falſa ferunt.

VII. (g) Negari tamen non poteſt ex ſomniis ſicut corporis, ſic animi affectiones cognoſci poſſe. Tunc enim animus in profunda tranquillitate conſtitutus veros affectus prodit: indeque fit, ut quæ vigilantes agere & profari non audent, ea nec noctu in ſomnis occurrant. Plutar-

chus

(f) Somniorum vanitas. (g) Somniorum naturalis ſignificatio.

chus censuit perfectæ virtutis esse, de virtute somniare: *scilicet amara recurrunt.* Secundum Aristotelem in Problemat. meliora somnia vident, qui vigilantes meliora animadvertunt: deteriora, qui deterius animo vel corpore affecti sunt. Et Plato sic jubet ad somnum proficisci corporibus affectis, ut nihil sit, quod errorem animis, perturbationemque adferat. Ex quo etiam Pythagoricis interdictum putatur, *ne fabâ vescerentur*, quod habeat inflationem magnam, & cibus ille contrarius sit tranquillitatem mentis querenti. Cic. lib. 1. de diu. Id experimur in ephialte, quem latini *Incubum* vocant, quò quis somniat se à mole quapiam vel ab hoste invadi, opprimi, suffocari & strangulari, nec posse se effugere: unde angitur, gemit, sudat. Oritur id vitii ex crapula & continua ventriculi cruditate; unde vapores crassi & frigidi elati, cerebri ventriculos replent, prohibentque spiritus per nervos diffundi.

VIII. (b) Celebre figmentum est Homeri, somnia illa vera esse, quæ subvolant per portam *Corneam*: falsa verò, per *eburneam*. Quò significare voluit, visa per diem, quæ in somniis recurrunt, esse vera: audita verò, esse falsa. *Cornea* enim porta notat visum & oculos, ob coloris similitudinem & tunicam corneam, quæ est in oculo: *eburnea* verò denotat os, ob candorem dentium. Ex Homero desumpsit Virgilius lib. 6. *Æneid.* ubi reditum *Æneæ* ex inferis describit, ostenditque *Æneam* egressum portâ, quâ exeunt falsa insomniâ; adeoque fabulosa esse, quæ de toto illo ad manes itinere scripserit. Thales Philosophus rogatus, *Quantum distaret à mendacio Veritas?* Respondit, *quantum oculi distant ab auribus*; significans ea demum esse vera & certa, quæ contuemur oculis: fabulis verò hominum, quas audimus, haud tutò credi; quòd sæpe falsæ & mendaces sint. Mythologus aliter hanc geminam portam explicans, sicut, inquit, ignis in laterna cornea inclusus, facile lumen transmittit; sic corpus hominis per temperantiam à sordidorum humorum colluvione expurgatum, facile per id veritatem & spectra divinitus oblata recipit. At si crassa fuerint corpora, & multorum ciborum malorumve humorum è diuturna crapula oppleta: ea corpora animam tanquam in laterna crassioris eboris inclusam, veritatem somniorum intueri non patiuntur. Hæc ille. Quæ somniorum diversitas non in ea solum temperantiæ parte apparet, quæ cibo & potui moderatur, sed in ea quoque, quæ libidinum inimica, pravis commotionibus dominatur. Unde S. August. lib. 5. contra Julianum c. 9. de statu Innocentiæ loquens: Tam felicia ait, erant somnia dormientium, quàm vita vigilantium.

Z z

IX. (i)

(b) Duplex somniorum porta, cornea & eburnea.